

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXIX, broj 7

14. veljače 2019.

cijena 200 Ft

Prihvaćen proračun HDS-a, ureda, medija i ustanova za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 1 462 689 762 Ft

Prelo u Dušnoku

6. stranica

Predaja maturalnih vrpca u HOŠIG-u

10. stranica

Regionalni hrvatski bal u Barčići

12. stranica

Komentar

Sve crnja statistika

Mala se naselja danas nalaze u nezavidnom položaju, broj žitelja u stalnom je opadanju. Za samo dvadesetak godina, primjerice u Santovu, umalo ih je šesto manje. Dok je 1990. bilo 2580, danas ima jedva 2000 žitelja.

Nije bolje stanje ni na vjerskom polju, što nam potvrđuje i prošlogodišnja župna statistika. Naime, prema tradiciji posljednjega dana u godini služi se misa zahvalnica na kojoj se iznose statistički podatci o vjerskome životu, napose o broju krštenih, umrlih i vjenčanih, ali jednako tako i o gospodarskome stanju župe, izvješće o prošlogodišnjem proračunu, o planovima za novu godinu. Prema tome, u Santovačkoj župi tijekom 2018. godine kršteno je ukupno 17 osoba, jedna odrasla i šesnaestero djece. No valja znati da nisu svi rođeni, i ne žive u Santovu. Od toga je bilo 11 djevojčica i 6 dječaka. Po narodnosti 13 Mađara, 1 Hrvat i 3 Roma. Prošle je godine umrlo 17 osoba, 13 žena i 4 muška, od toga sakramente primilo 9. Po narodnosti 14 Mađara i 3 Hrvata. Bilo je 15 prvičesnika, od toga jedna odrasla osoba, odnosno 5 dječaka i 9 djevojčica. Po narodnosti 3 Hrvata i 11 Mađara. Lani nije bilo krizmanja u Župi, samo je narečena odrasla osoba krizmana. Posljednje javno krizmanje upriličeno je 13. svibnja 2017. godine prigodom 100. obljetnice prvog ukazanja Gospe Fatimske, a budući da se ono može tražiti svake tri godine, iduće krizmanje bit će 2020. godine, to jest sljedeće, školske godine 2019./2020. Lani je bilo samo jedno vjenčanje koje je održano u marijanskome svetištu na santovačkoj Vodici. Podsetivši da je prije 24 – 25 godina, kada je došao u Santovo, bilo godišnje 13 – 15 vjenčanja, santovački župnik glavne razloge tomu vidi u ostarijelome stanovništvu, odseljavanju mlađih, ali jednako tako i u napuštanju vjere. Mladi se rijetko vjenčavaju, ako da, onda samo građanski, a rjeđe crkveno.

S. B.

Glasnikov tjedan

Krajem prosinca 2018. godine na mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavljena je odluka o dodjeli finansijske potpore za posebne potrebe i projekte od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2018. godinu. 2. Javni poziv raspisao je Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, a sredstva je dobilo 105 od ukupno čak 761 prijavitelja u kategorijama neprofitne organizacije, fizičke osobe te ugroženi pojedinci. Dodijeljeno je i raspoređeno sredstava u iznosu od 1 816 000 kuna, o čemu je odluku donio državni tajnik Zvonko Milas prijedlogom Povjerenstva Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske.

Javni se poziv provodi radi promicanja veza i jačanja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske te očuvanja hrvatske samobitnosti, odnosno promicanja hrvatskoga jezika, kulture, tradicije i jačanja položaja hrvatskoga naroda izvan Republike Hrvatske te pomoći ugroženim pojedincima, pripadnicima hrvatskoga naroda izvan Republike Hrvatske koji se nalaze u teškim socijalnim i materijalnim prilikama.

Neprofitne organizacije izvan Republike Hrvatske i u Republici Hrvatskoj koje se brinu za zaštitu prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske te fizičke osobe čiji projekti obuhvaćaju brigu za očuvanje i jačanje samobitnosti Hrvata izvan Republike Hrvatske moguće su prijaviti projekte i aktivnosti iz područja kulture, obrazovanja, znanosti, sporta i ostalih područja po radi zaštite prava i interesa Hrvata izvan Republike Hrvatske, te unapređenja svih oblika suradnje između Republike Hrvatske i Hrvata izvan Republike Hrvatske.

Kada su u pitanju Hrvati u Mađarskoj, sredstva je dobilo dva prijavitelja. Za Hrv-

vate u Mađarskoj izdvojeno je ukupno 50 000 kuna, a potporu su dobili projekti *Državni dan Hrvata* u organizaciji Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj 35 000 kuna i *Znanstveni zavod Hrvata* u Mađarskoj 15 000 kuna za tiskanje zbornika radova XIV. Međunarodnoga kroatističkog znanstvenog skupa.

Najveći mogući iznos potpore na cijelome Javnom pozivu, 80 000 kuna, dodijeljen je projektu Hrvata u Srbiji – Hrvatskoj nacionalnom vijeću iz Subotice za osnaživanje kadrovskih resursa Vijeća. Tisuću kuna manje odobreno je Župi Uznesenja Blažene Djevice Marije u Potkozarju

u BiH za ublažavanje posljedica elematarne nepogode u Župi Ivanjska. Projekt *Kulturno-vjerska baština Hrvata Bosne i Hercegovine* Župe svete Marije Andeoške u Sesvetskoj Sopnici pokraj Zagreba dobio je 42 500 kuna.

Po 35 000 kuna dobili su projekti *Državni dan Hrvata* u organizaciji Hrvatske

državne samouprave u Mađarskoj, *Kotorski misal* Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Crnoj Gori, klupa *Frankfurt* za nabavu pučke dalmatinske nošnje, te Župa Presvetog Srca Isusova u Skopskoj biskupiji u Makedoniji za obnovu prostorija pastoralnoga središta.

Po 30 000 kuna dobili su udruga Hrvatska uzdanica za *Večer hrvatskih povratnika*, HKD *Međimurje* u Ljubljani za nabavu informatičke i opreme za ozvučenje, HKD u Mariboru za projekt *Predstavimo se te* Zavod za kulturu vojvodanskih Hrvata iz Subotice za znanstveno istraživanje i popis nematerijalne kulturne baštine Hrvata u Vojvodini.

Najkasnije do kraja siječnja Ured će s dobitnicima potpora potpisati ugovore o dodjeli sredstava, a odobrena će sredstva biti isplaćivana prema mogućnostima izvršenja državnoga proračuna.

Projekte organizacija i fizičkih osoba Hrvatska podupire želeći ojačati suradnju s Hrvatima koji žive diljem svijeta, očuvati hrvatsku samobitnost, odnosno promicati hrvatski jezik, kulturu i tradiciju. Više na linku: <http://www.hrvatiizvanrh.hr/pdf/hmiu438541524.pdf>

Branka Pavić Blažetin

Prihvaćen proračun Hrvatske državne samouprave, ureda, medija i ustanova za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 1 462 689 762 Ft

Sukladno Odredbama Pravilnika o organizaciji i radu Hrvatske državne samouprave, 2. veljače održana je sjednica Skupštine u budimpeštanskom Uredu Hrvatske državne samouprave. Raspravljaljalo se i prihvaćene su odluke po 28 točaka dnevnoga reda. Skupštini je pribivalo 18 od ukupno 23 zastupnika, s 17 zastupnika s pravom glasa.

Pred samu sjednicu Skupštine svečano je prisegnuo Joža Takač, poslošto je predsjednica Odbora za pravna pitanja Ana Gojtan rekla kako je ustanovljeno da je njegova vjerodajnica ispravna. Zastupnik Joža Takač stupio je na mjesto zastupnika s liste izborne koalicije Hrvati za Hrvate koji su dali ostavku. Prisegnuo je na hrvatskom jeziku. Potom je predsjednica Odbora za finansije Anica Popović Biczak kazala budući da zastupnik Takač nije predao imovinsku karticu nema „pravo obavljanja dužnosti skupština“ to jest da glasuje na sjednici.

Od prve do treće točke dnevnoga reda

U prvoj je točki dnevnoga reda jednoglasno prihvaćeno izvješće HDS-ova predsjednika Ivana Gugana o radu između dviju sjednica Skupštine, izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao, izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten, uz njegovu usmenu dopunu u kojoj se osvrnuo na radni sastanak s državnim tajnikom Zvonkom Milasom 29. siječnja u Pečuhu. U izvještu među ostalim stoji da su Sukladno odluci Skupštine br. 177/2018. (XII.15.) obavljeni administracijski poslovi u svezi s osnivanjem Hrvatskoga pedagoškog i metodičkog centra, te da su obavljeni poslovi u svezi s upisom Hrvatskog kazališta u sudske registar.

U drugoj je točki, primjereno praksi saslušanja glasnogovornika Hrvata u Mađarskoj, uz pisano izvješće saslušana i usmena dopuna glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozu Solge. (Podrobno u nekom od sljedećih brojeva Hrvatskoga glasnika.)

U trećoj je točki dnevnoga reda donesena odluka o planu godišnjeg odmora predsjednika Hrvatske državne samouprave, o čemu je referirala Angelka Šokac Marković, zamjenica HDS-ova predsjednika.

Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2018. godinu

U četvrtoj su jednoglasno prihvaćene izmjene i dopune Proračuna HDS-a, ureda i ustanova za 2018. godinu, s ukupnim prihodima i rashodima u iznosu od 1 691 011 120 Ft. Od toga je na strani prihoda 1 470 081 243 Ft uz manjak od 220 929 877 Ft koji je pokriven iz unutrašnjih pričuva (izvora) 170 929 877 Ft, od čega je ostatak novca za djelovanje u iznosu od 47 126 853 Ft i ostatak iz okvira „za ulaganja“ 123 803 024 Ft te iz vanjskih izvora – likvidni kredit: 50 000 000 Ft.

Plan poslovanja Zavičaja d. o. o.

U petoj je točki dnevnoga reda prihvaćen plan poslovanja Zavičaja d. o. o. za 2019. godinu, što ga je predočio ravnatelj Tibor Radić, uz usmenu dopunu Ivice Kovačića. Planiraju se prihodi od organiziranoga smještaja (oko 11 tisuća noćenja) od 1 840 000 kuna, prihodi od ugostiteljskih usluga 330 000 kuna i potpora vlasnika za ulaganja i održavanje 200 000 kuna uz ukupne planirane prihode od 2 370 000 kuna i ukupne planirane rashode od 2 131 400 kuna te planiranu dobit od 238 600 kuna. Kovačić reče da se ciljevi ostvaruju i sada su kapaciteti maksimalno iskoršteni godišnje sto dana umalo 100 % iskoristivosti, ali se mora održavati tehnička razina zgrade dalnjim ulaganjima radi održavanja razine usluga.

Potpore medijima u održavanju HDS-a i Croatica Nonprofit Kft.

U šestoj se toči raspravljaljalo o osiguranju potpore za: izdavanje Hrvatskoga glasnika: – djelovanje Radija Croatice; – djelovanje Internetskog TV; – djelovanje Hrvatskoga kulturnog središta Croatica; izdavanje narodnog časopisa „Barátság“ za 2019. godinu. Referirali su Čaba Hor-

vath, ravnatelj Croatice (koji je i o ovoj točki govorio u sedmoj točki dnevnoga reda), te Erzsébet Racskó Hollerné, predsjednica Saveza državnih samouprava u Mađarskoj, i Ivan Gugan, HDS-ov predsjednik. Gđa Hollerné nastupila je uime izdavača časopisa „Barátság“ Saveza državnih narodnospisih samouprava koji se trenutno financira kroz stavku proračuna HDS, Ured i mediji. Zahvalila je HDS-u na susretljivosti te reče da će se tražiti od nadležnih da se od sljedeće godine on finanira davanjem potpore izravno nakladniku Savezu državnih samouprava. Pozvala je sve na suradnju i pretplatu spomenutoga časopisa, naglašujući da je i dalje njegova odgovorna urednica Éva Mayer.

Predsjednik Ivan Gugan reče da je stavka proračuna HDS, Ured i mediji povisena za 20 % te da je u dogovoru s Croaticinim ravnateljem dio sredstava potpore za izdavanje Hrvatskoga glasnika, djelovanje Radija Croatice, djelovanje Internetskog TV; namijenjen povisjenju primanja i honorare djelatnika, a ostalo kako su se dogovorili s ravnateljem za djelovanje Medijskog centra. Medijski centar (za Hrvatski glasnik, Radio Croatica i Croatica TV) dobio je potporu od 63 623 850 Ft. Djelovanje Hrvatskoga kulturnog središta Croatica financira se iz Fonda za ustanove s potporom od 5 300 000 Ft., a za časopis „Barátság“ 11 174 400 Ft.

Plan poslovanja Nefitnog poduzeća Croatica za 2019. godinu

U sedmoj je točki dnevnoga reda prihvaćen plan poslovanja Nefitnog poduzeća „Croatica“ za 2019. godinu, o čemu je referirao ravnatelj poduzeća Čaba Horvath, odgovarajući na pitanja i zapažanja zastupnika Stjepana Blažetina glede visine prihoda i rashoda kod tiskanja pojedinih novinskih izdanja i drugih izdanja, a zastupnik Franjo Pajrića postavio je pitanje što je daljnja dugoročna strategija HDS-ove Skupštine glede tvrtke Croatice. Čulo se da temeljem zakona donesenog krajem 2018. godine, poduzeće svoju nakladničku djelatnost glede udžbenika ne može nastaviti. Stoga se nuda da će njezini naslovi narodnospisih udžbenika, čiji je izdavač do sada bila i koji su na popisu udžbenika, državni izdavač otkupiti po što povoljnijim uvjetima. Croatica je svoj portfolio poslala nadležnim kako bi se otkupila autorska i nakladnička prava dvjestotinjak udžbenika koje je izradila Croatica. To je učinjeno prije godinu dana, ali do danas nema odgovora. Planira se da će država preuzeti Croaticine udžbenike koji ostaju na popisu. Niska cijena udžbenika, određena zakonom iz 2018. godine, nije isplativa da se poduzeće bavi njihovom izradbom, dapače i oni koji su gotovi izgubili su 50 % od vrijednosti uloženih troškova, a zakonom se i ne može dalje baviti izdavanjem udžbenika koji su na državnom popisu tek alternativnih školskih pomagala ako se ocijeni da je to isplativo. Pitanje je kako tvrtka može zadržati nefitni status, koji se temeljio na izdavanju udžbenika. Čulo se da je Croaticin Nadzorni odbor na sjednici 31. siječnja (predsjednik Robert Ronta, članovi Martin Kubatov i Jelica Pašić Drajko) prihvatio plan poslovanja za 2019. godinu, a predsjednik Gugan kazao je da treba prebroditi razdoblje koje je pred tvrtkom, uz nadu njegova rješavanja prodajom autorskih prava Croaticinih udžbenika državi, a potom je na nama svima (skupštini) kako dalje.

Prihvaćen je plan poslovanja Nefitnog poduzeća „Croatica“ za 2019. godinu, s ukupnim prihodima i rashodima od 87 723 850 Ft, od čega je potpora iz proračunske stavke HDS, Uredi i mediji za Medijski centar 63 623 850 Ft, što je izglasovala HDS-ova Skupština uz izglasovanje potpora iz stavke ustanove u HDS-ovu održavanju u iznosu od 5 300 000 Ft namijenjenih za potporu kulturnim aktivnostima u Croatici.

Plan poslovanja Nefitnog poduzeća „Hrvatsko kazalište Pečuh“ za 2019. godinu

U osmoj je točki prihvaćen plan poslovanja Nefitnog poduzeća

„Hrvatsko kazalište Pečuh“ za 2019. godinu, o čemu je referirao Slaven Vidaković, ravnatelj Hrvatskog kazališta. Pitanje je postavio zastupnik Franjo Pajrić tražeći poslovni plan, koji nije bio priložen u materijalu za sjednicu Skupštine. Utemeljen je Nadzorni odbor i on je imao sjednicu i komunikaciju s HDS-om i ravnateljem. Bit će ovo neizvjesna godina za Hrvatsko kazalište, reče predsjednik Gugan, koje je do sada financirano iz četiri izvora. Ima mnogo upitnika, a ravnatelj je pripremio plan poslovanja u kojem ima podosta nedostataka glede izvora sredstava. Plan je bio pred Nadzornim odborom koji je zamolio ravnatelja da pokuša smanjiti troškove glede „hladnog pogana“ i pokuša povećati prihode iznajmljivanjem ili na drugi način, kazao je gosp. Gugan. Pitanje je postavio zastupnik Franjo Pajrić tražeći poslovni plan koji nije bio priložen u materijalu za sjednicu Skupštine. Pošto se poslovni plan istiskao i podijelio zastupnicima, povela se rasprava. Pitanje je postavio zastupnik Gabor Győrvári glede visine potpore koju mora osigurati HDS iz svoga proračuna što je naznačeno u poslovnom planu. Ravnatelj Vidaković reče da je teško praviti poslovni plan s nula forinta i kako je on na tragu djelatnosti u 2018. godini. Nada se da ćemo naći potrebne izvore sredstava, ako ne, morat će se drugaćije posloвати. U poslovnom se planu predviđaju prihodi od 84 814 000 Ft s rashodima od 99 817 000 Ft uz manjak od 15 000 000 Ft. Računa se na HDS-ovu potporu od 35 000 000 Ft, potporu Ministarstva ljudskih resursa za djelovanje od 23 000 000 Ft i potporu Ministarstva ljudskih resursa za nabavu predmetnih sredstava za predstave od 21 500 000 Ft, uz ostale prihode, prodaje ulaznica, gostovanja i drugo. U raspravi, uza spomenutoga zastupnika, sudjelovali su Mišo Šarošac, Stjepan Blažetin, Milan Kovač, Marijana Balatinac i Franjo Pajrić.

HDS-ov predsjednik Ivan Gugan reče da će ovo biti teška i prijelazna godina koju moramo izgurati za Hrvatsko kazalište, traže se rješenja i na mađarskoj i na hrvatskoj strani, gdje bi mogao doći u obzir tip pomoći koji Republika Hrvatska daje za djelovanje mostarskog kazališta te kako Hrvatsko kazalište dok ne dobije sredstva, može uzeti vlasnički kredit od HDS-a, dok dođu prve rate potpore iz državnoga proračuna.

Proračuni odgojno-obrazovnih ustanova u HDS-ovu održavanju
U devetoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun santovačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 259 364 000 Ft. O tome je referirao ravnatelj ustanove Joso Šibalin. Santovačka Seoska samouprava s pet milijuna pomaže spomenutu ustanovu.

U desetoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun pečuškoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže za 2019. godinu, s prihodima i rashodima od 622 300 000 Ft, o čemu je referirao ravnatelj ustanove Gabor Győrvári. Saznali smo da se od nove školske godine iz „Krleže“ izdvaja sambotelska podružnica, što će povećati troškove nove ustanove za minus 20 milijuna forinta, za što će tražiti pokriće, naknada od Ministarstva što dobivaju i drugi narodnosni održavatelji, uz 12 milijuna koji se predviđaju za troškove namještaja, te da će novo središte raditi kroz vrtičke skupine i od jeseni s tri razreda osnovne škole. U tijeku je obnova budućega zdanja i tu se javio nedostatak sredstava jer se obnova odvija u jednoj fazi „vrtić plus kompletna osnovna škola“, a ne u planirane tri faze. Kako reče predsjednik Gugan, prije početka radova stručnjaci su zaključili da je to racionalnije. Mi smo lani dobili sredstva za prvu fazu, ali radi se i druga faza te tu nedostaju sredstva koja smo već tražili od Ministarstva i nadamo se da ćemo ih dobiti, kako bi kompletna prva i druga faza obnove bile gotove. Kraj obnove očekuje se krajem travnja. U raspravi je sudjelovao zastupnik Gabor Győrvári, koji je i ravnatelj ustanove.

Proračuni ustanova u HDS-ovu održavanju

U jedanaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 17 467 000 Ft, o čemu je referirao ravnatelj ustanove Stjepan Blažetin.

U dvanaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 15 755 000 Ft, o čemu je referirao ravnatelj ustanove Mišo Šarošac, uz usmenu dopunu, a HDS-ov predsjednik reče da Klub namjerava sudjelovati u jednome prekograničnom projektu i kako se nadaju da će time povećati proračun. Kako reče Šarošac, već su sudjelovali prije nekoliko godina u projektu EU-a s krijevačkom knjižnicom od preko sto tisuća eura, a novim projektom EU-a, dobiju li potporu, žele obnoviti Klub i proširiti sadržaje te djelovati i kao turističko središte.

U trinaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Muzeja sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 16 195 500 Ft, ravnatelj ustanove Štefan Dumović nije bio nazočan. Zastupnik Arnold Barić postavio je pitanje bi li ustanova trebala sudjelovati u projektima EU-a.

U četrnaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 26 244 400 Ft, o čemu je referirala ravnateljica Gabrijela Kohuth Várhelyi. Čuli smo kako uz uobičajene programe KPC će organizirati i Dječji festival u Serdahelu u Hrvatskome kulturno-prosvjetnom zavodu „Stipan Blažetin“.

U petnaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 18 607 948 Ft. Ravnateljica Zorica Prosenjak Matola nije bila nazočna. Predsjednik Gugan reče da i oni žele sudjelovati u prekograničnom projektu.

U šesnaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ za 2019. godinu, s prihodima i rashodima 73 769 881 Ft. Ravnatelj Krištof Petrinović nije bio nazočan. Predsjednik Gugan reče da je njihov proračun znatno veći od proračuna ostalih ustanova, a toliko je visok proračun zato što su unutra i sredstva iz 4 projekta koje trenutno provodi Centar.

U sedamnaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Kulturnog centra bačkih Hrvata za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 16 166 900 Ft, o čemu je referirao ravnatelj Mladen Filaković, uz usmenu dopunu HDS-ova predsjednika Ivana Gugana, kako su tražili sredstva za ovu novu ustanovu i tražili sredstva i za obnovu zgrade. Povela se rasprava o stanju bunjevačkih Hrvata u Bačkoj i bunjevačkim pitanjem koju je potaknuo zastupnik Franjo Pajrić. Predsjednik Gugan kazao je da ima teškoća, ali upravo bi ova ustanova trebala promicati bunjevačke, šokačke i racke Hrvate i hrvatske vrijednosti te povezivati Hrvate s obje strane granice.

U osamnaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Hrvatskoga pedagoškog i metodičkog centra za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 15 440 000 Ft. Voditeljica ustanove Janja Prodan nije bila nazočna. Od 1. siječnja 2019. utemeljena je ustanova i tražena su sredstva za njezino djelovanje. Zastupnik Blažetin pitao je gdje će prostorno djelovati Centar, čije je sjedište po osnivačkom dokumentu u Budimpešti. Predsjednik Gugan kazao je da će to vjerojatno odrediti budući ravnatelj, ali po njemu ta osoba trebala bi biti na terenu od Bačke do Gradišća.

U devetnaestoj je točki dnevnoga reda prihvaćen proračun Ureda Hrvatske državne samouprave za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 74 604 250 Ft, o čemu je referirala voditeljica ekonoma HDS-ova Ureda Kristina Kraner.

Prijedlog plana Proračuna Hrvatske državne samouprave, ureda, ustanova i medija za 2019. godinu

U dvadesetoj je točki dnevnoga reda prihvaćen Prijedlog plana Proračuna Hrvatske državne samouprave, ureda, ustanova i medija za 2019. godinu, s prihodima i rashodima u iznosu od 1 462 689 762 Ft. U tom su iznosu na strani prihoda oni u iznosu od 1 264 208 748 Ft i manjak od 198 481 014 Ft koji se planira pokriti iz ostatka fonda za djelovanje 85 101 394 Ft i ostatka novca iz stavke „za ulaganja“ 113 379 620 Ft. O toj je točki referirao HDS-ov predsjednik Ivan Gugan.

Országos Horvát Önkormányzat 2019. évi nemzetiségi támogatás költségvetési törvény szerint céljelleggel kapott támogatás és kiadás

adatok Ft-ban

	BEVÉTEL			KIADÁS		
	2019. évi előirányzat			2019. évi előirányzat		
	Működési	Felhalmozási	Összesen	Működési	Felhalmozási	Összesen
Önkormányzati és média támogatás			217 900 000			217 900 000
Országos Horvát Önkormányzat				142 066 250	1 035 500	143 101 750
Országos Horvát Önkormányzat Hivatala						
Croatica Nonprofit Kft.				63 623 850	-	63 623 850
- <i>Hrvatski glasnik (nemzetiségi hetilap)</i>				63 623 850	-	63 623 850
- <i>Croatica Rádió (nemzetiségi internet rádió)</i>						
- <i>Croatica Internet tv</i>						
Országos Nemzetiségi Önkormányzatok Szövetsége (Barátság folyóirat)				11 174 400	-	11 174 400
		BEVÉTEL			KIADÁS	
		2019. évi előirányzat			2019. évi előirányzat	
		160 500 000			160 500 000	
Önkormányzat által fenntartott intézmények		Működési	Felhalmozási	Összesen	Működési	Felhalmozási
		145 821 200	14 678 800	160 500 000	45 821 200	14 678 800
Hercegszántói Horvát Tanítási Nyelvű Óvoda, Általános Iskola és Kollégium					-	-
Miroslav Krleža Horvát Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Kollégium					-	12 219 800
Magyarországi Horvátok Tudományos Intézete					14 730 000	635 000
Magyarországi Horvát Kereszteny Gyűjteménye					15 911 500	254 000
August Šenoa Horvát Klub					15 450 000	300 000
Magyarországi Horvátok Kulturális, Képzési és Szabadidő Központja					23 460 400	254 000
Croatica Nonprofit Kft.						-
Bácskai Horvátok Kulturális Központja					15 882 900	254 000
Stipan Blažetin Horvát Művelődési Intézet					17 796 300	254 000
Josip Gujaš Džuretin Horvát Kulturális és Sport Központ					22 111 100	254 000
Metodika Horvát Pedagógiai és Módszertani Központ					15 179 000	254 000

Odlukom HDS-ove Skupštine ovako izgleda tablica raspodjele sredstava od 217,9 milijuna forinta iz stavke Potpora Hrvatskoj državnoj narodnosnoj samoupravi i medijima u njezinu održavanju, te raspodjela sredstava od 160,5 milijuna forinta iz stavke Potpora ustanovama u održavanju Hrvatske državne samouprave.

Izvor: www.horvatok.hu

Od dvadeset i prve do dvadeset i osme točke dnevnoga reda

U dvadeset i prvoj točki dnevnoga reda prihvaćen je plan HDS-ove javne nabave za 2019. godinu; u dvadeset i drugoj točki odlučeno je o raspisivanju natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoa; u dvadeset i trećoj odlučeno je o raspisivanju natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj; u dvadeset i četvrtoj odluka o raspisivanju natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja Hrvatskoga pedagoškog i metodičkog centra. Zastupnik Pajrić pitao je što radi Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj i zašto se ne bi na internetu moglo objaviti osnivački dokument i djelatnost Centra. Predsjednik Gugan pojasnio je povijest nastanka KPC i njegovu djelatnost u protekle četiri godine i naveo prirede koje se financiraju preko KPC-a. Proračunska sredstva dobiva podjelom sredstava iz HDS-ova Fonda za institucije, o čemu odlu-

čuje HDS-ova Skupština i iz natječaja kojima se natječe primjerice kod nadležnog Fonda Ministarstva ljudskih resursa.

U dvadeset i petoj točki dnevnoga reda odlučeno je o Planu unutarnjeg nadzora Hrvatskoga pedagoškog i metodičkog centra za 2019. godinu, u dvadeset i šestoj o datumu i mjestu upisa djece u obrazovnim ustanovama u održavanju Hrvatske državne samouprave, u dvadeset i sedmoj točki o upisnom području primanja djece u Podružnicu Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže.

U dvadeset i osmoj točki dnevnoga raspravljaljalo se o Državnom hodčašću Hrvata u Mađarskoj koje će ove godine biti u Gradišću, a dvadeset i deveta točka bila je „razno“ u kojoj je zastupnik Franjo Pajrić izložio zanimljiva svoja najnovija saznanja o povijesti Hrvata koja bi se mogla iskoristiti i u turističkoj ponudi Zavičaja d. o. o.

Branka Pavić Blažetin

Jedinstveno tradicijsko Prelo u Dušnoku

Hrvatska večer svake godine obogaćuje seosku priredbu

FOTO: LÁSZLÓ SZÖGMÉNY

U hrvatskome naselju Dušnoku od 24. do 26. siječnja priređeno je jedinstveno tradicijsko Prelo koje desetak godina okuplja i mlade i stare. Kako nam uz ostalo reče predsjednica Hrvatske samouprave Matija Mandić Goher, ovogodišnje Prelo 24. siječnja otvorio je načelnik Petar Palotai. Glavni je gost večeri bio jedini mađarski astronaut Bertalan Farkas koji je održao zanimljivo predavanje, a prikazan je i film o njegovu svemirskom putovanju. Večer

su uljepšali polaznici hrvatskoga jezika sa zavičajnim pjesmama nakon čega je priređena plesačnica. Drugoga dana, 25. siječnja, već po običaju, priređena je Hrvatska večer, a okupljene je na hrvatskome pozdravio seoski vijećnik István Marcsányi ističući pri tome važnost okupljanja na prelima, te njegovanja i očuvanja svoje baštine. U prigodnome kulturnom programu koji, kao i svake večeri, na lijepo uređenoj pozornici s negdašnjim pokućstvom i predmetima, djeca su izvela bunjevačku igru Šibare u koreografiji Joze Savaija. U nastavku večeri nastupili su još Plesna skupina „Biser“, Pjevački zbor „Pravi biser“ i Hrvatska izvorna pjevačka skupina s domaćim pjesmama, odnosno s uspješnicama omiljenoga pjevača Zvonka Bogdana. Trećega dana, u organizaciji domaćeg KUD-a „Biser“, pod vodstvom Eve Tomaško, priređeno je već uobičajeno Racko prelo. Večer su uljepšali Izvorna hrvatska plesna skupina iz Budimpešte, te dušnočki vrtićari, a za dobro raspoloženje pobrinuo se dušnočki Orkestar „Zabavna industrija“, pa je zabava potrajala do zore.

S. B.

„Za buduću hrvatsku (šokačku) inteligenciju“

Fotografija za uspomenu

Prije dvadeset i pet godine utemeljena je Zaklada „Za buduću hrvatsku (šokačku) inteligenciju“ koja od tada pomaže učenike na srednjim i visokim školama te studente na fakultetima koji su nakon završetka školovanja voljni raditi na prosvjetnom i kulturnom uzdizanju domaćega hrvatskog stanovništva i čuvati njegovu samobitnost. Tu je zamisao imao i Matija Kovačić, pokretač ove hrvatske zaklade u Mohaču. Godine 1994. tada umirovljeni učitelj, danas pokojni Matija Kovačić utemeljio je Zakladu „Za buduću hrvatsku (šokačku) inteligenciju“.

Dodjela Zakladnih stipendija i svečani program priređeni su u Mohaču 15. prosinca 2018. godine, u Muzeju „Dorottya Kanizsai“, kaže predsjednica Zaklade dr. Marija Prakatur.

Ove se godine nije dijelila novčana potpora, nego su svi natjecatelji dobili u poklon rječnike hrvatsko-mađarskog i mađarsko-hrvatskog jezika. Ukupno petnaest natjecatelja, od toga četvero studenata i jedanaest srednjoškolaca. Vjeruje se da će im upravo rječnici biti od pomoći pri dalnjem usvajaju tajna hrvatskoga jezika.

Pomažu se prije svega mladi iz Mohača, zatim iz ostalih mjesta gdje žive Hrvati. Prilikom utemeljenja Zaklade njezin je utemeljitelj Matija Kovačić istaknuo da je Zaklada otvorena svakomu

Poklon: rječnik hrvatsko-mađarskog i mađarsko-hrvatskog jezika

te izrazio nadu da će joj (utemeljena tada sa sto tisuća glavnice i najamnine koju godišnje donese deset hektara zemlje) svoj dragovoljni prilog dati mnogi dobri ljudi, udruge, klubovi, KUD-ovi i druge pravne osobe koje na svojoj duši nose sudbinu hrvatske narodnosti.

Zakladom upravlja sedmeročlani Kuratorij, čiji se sastav mijenjao u protoku vremena. Danas je na čelu Kuratorija dr. Marija Prakatur. Ona je već dvadeset i jednu godinu predsjednica Kuratorija. Mohačka je svečanosti i ove godine bila u znaku Božića, a voditelj Mohačkoga gradskog muzeja „Dorottya Kanizsai“ dr. Jakša Ferkov održao je zanimljivo predavanje o školstvu u Baranji za vrijeme dualizma. Svečanosti je pribivala i Margit Kovačić, udovica utemeljitelja Zaklade Matije Kovačića.

Premda je utemeljitelj Zaklade Matija Kovačić vjerovao da će njegov poticaj naići na prijam kod svih onih kojima je na srcu hrvatska samobitnost, tijekom proteklih dvadesetak i pet godina jedva je bilo onih koji su „darivali“ Zakladu, povećavajući njezinu temeljnu glavnicu.

Branka Pavić Blažetin

Stipendisti s udovicom Matije Kovačića, gospođom Margit Kovačić

Istaknuti hrvatski dokumentarist Goran Dević na Budimpeštanskome međunarodnom dokfestu

Peti put je priređen Budimpeštanski međunarodni festival dokumentarnog filma, koji je pod skupnim naslovom „Gola istina na platnu”, između 28. siječnja i 3. veljače 2019. predstavio publici umalo četrdeset filmova, od tridesetak autora. Među članovima stručnoga prosudbenog povjerenstva bio je i istaknuti hrvatski dokumentarist Goran Dević. Filmaše i ravnateljice festivala: producenticu Ritu Balogh te producenticu, redateljicu dokumentaraca ujedno i nositeljicu nagrade „Béla Balázs” Ágnes Sós, i ove je godine, 31. siječnja ugostilo Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Mađarskoj, na čelu s veleposlanikom Mladenom Andrlićem.

Dio okupljenih na Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Mađarskoj

Budimpeštanski međunarodni festival dokumentarnog filma jedan je od najprestižnijih natjecateljskih festivala dokumentarnih filmova u Mađarskoj, na kojem bez tematskih i inih kriterija sudjeluju dokumentarci iz cijelog svijeta. Smotra poziva svakog autora, i nakon predstavljanja filma je i susret s publikom. Na taj se način filmskom timu i posjetitelju nudi

prosudbenog povjerenstva ocijenilo je viđeno, među njima i istaknuti hrvatski dokumentarist Goran Dević. Djela su nastala 2017. i 2018. godine, što samostalnih što pak nastalih u koprodukciji. Podsjetimo da je lani u natjecateljskoj kategoriji „Oni su nevini“ prikazan i dokumentarac „Život od milijun dolara“ (2016.) hrvatskoga redatelja Roberta Tomića Zubera. „Po mogućnosti trudimo se posjetiti festivale sličnoga karaktera po svijetu, premda su nam finansijske mogućnosti ograničene i skučene. Tako smo nazočni i na Zagreb DOX-u, koji festival izrazito cijenimo, te su nam odlični odnosi s hrvatskim kolegama“, rekla je jedna od ravnateljica Festivala Rita Balogh. Taj razmjerno mladi festival prije pet godine pokrenule su Rita Balogh, Ágnes Sós i tim ljubitelja te stručnjaka dokumentarista, gotovo bez ikakvih novčanih sredstava. Iz godine u godinu smotra je postala prepoznatljivom na sceni dokumentaraca, a jednako tako i u krugu sponzora. „Ovi kreativni dokumentarci govore o nama i za nas, stoga su nam i blizu. Govore o goloj istini. Zabavljaju nas, no istovremeno potaknu nas i na razmišljanje. O tome nam svjedoči i velik broj posjetitelja, jer su ljudi znatiželjni što se događa u današnjem svijetu. Djela su ovogodišnjega festivala višesloj-

na, progovaraju o akutnim pitanjima, problemima svijeta. Ovim putem želim zahvaliti Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Mađarskoj što nas je ugostilo i okupilo večeras. To nam doista puno znači.“, dodala je Rita Balogh. Istaknuti hrvatski filmski režiser i scenarist Goran Dević smatra da se svaki festival cijeni iz više razloga, no dvije su osnove: kakvoća filmova i koliko je filmskih profesionalaca, autora, producenata i koliko ljudi dolazi iz raznih drugih filmskih struka. „Ovaj Festival ima sjajne filmove, i na njemu su apsolutno svi autori zajedno sa svojim filmovima. Svaka projekcija publici daje mogućnost da razgovara s autorom. Ni sam bio ni na jednoj projekciji, pogledao sam petnaestak filmova, gdje nije bio prisutan autor, i gdje nije pola sata razgovarao s publikom. I ono što je najbitnije za svaki festival, to je publika. Ovaj festival definitivno ima svoju publiku, užitak je biti na smotri. To je renesansa dokumentarnog filma kada vidiš takvu stvar“, izjavio je za nas redatelj Dević.

Kristina Goher

Istaknuti hrvatski dokumentarist Goran Dević

pravi festivalski ugođaj. U kinu Cinema City Arena, u pet natjecateljskih kategorija, prikazano je umalo četrdeset filmova iz tridesetak država, i to na izvornom jeziku s mađarskim ili engleskim titlom. Izvan konkurenčije predstavljeno je četiri filma. U svakoj sekciji po pet članova stručnoga

Trenutak za pjesmu

Nokturno

**Pred noć
moje se misli rasipaju
u sjenke
i teku nekud u sivo
širokim drumom.**

Zvonko Stahl

Svićnica s Putujućom Celjanskom Marijom u Hrvatski Šica

Svaki put je jedno čudo kad nas Putujuća Celjanska Marija k sebi zove u Pinčenoj dolini na skupnu molitvu. Takova je bila i subota Svićnice, 2. februara, kad su se vjernici ganuli pišice iz Narde i Gornjega Četara sa sjevernoga smjera, a Petrovišćani s južnoga dijela, u okviru drugoga farskoga shodišća, da se u tri ura najdu pri svetoj maši, skoro na sredini puta, u Hrvatski Šica. Nebesko kraljevstvo zopet je priskrbilo za svoje putnike specijalne dare: dugavu nad Pornovom, spektakl putujućih oblakov i neobično protulično vrime, kad je svaki korak bio plus jedan doživljaj na 10 – 12 kilometara. To smo svi mi čutili ki smo to otpodne ofrovali

Petrovski hodočasnici s farnikom Tamásom Várhelyijem (sliva prvi)

Puna crikva s vjerniki iz Pinčene doline

Duhovnici Richárd Inzsöl i Tamás Várhelyi su služili mašu

ovom shodišću, na čelu s našim farnikom Tamásom Várhelyijem ki je rekao: "Svaki naš put je dokaz da smo pripravni počvrstiti se u bratskoj ljubavi, u gajenju hrvatske i nimške svisti ter jezika. Usko smo povezani u Kristušu i na ov način izražavamo i naše poštovanje Blaženoj Divici Mariji." Christine Janny Groseclose iz New Yorka sa sestričnom Maricom Möröcz se je otpravila na put i med prvimi je nosila i hodočasnički križ. "Mi ovakovo što nimo u Ameriki, zato mislim da ću drugo ljeti doći domom i provesti ići s Maricom skupa u Mariazell. Jako mi se vidi ov hod, a kad zajdemo u Hrvatske Šice, molit ću za svu familiju" rekla je Amerikanka s petrovskimi korenima ka je s familijom dva tajedna dugo boravila u očevom rodnom selu. Crikva sv. Ane u jednom

od najmanjih gradičanskih naselj sigurno još nije vidila ovoliko vjernikov na kupu, ki su s velikim veseljem osvidičili blagosavljanje svić na početku svete maše. Pri svetoj prodiki je farnik Richárd Inzsöl naglasio da Ježuševa namjera je u ovom ljetu, dokle je med nami kip Putujuće Celjanske Marije, da nosimo u sebi Marijinu vjeru, da nosimo u sebi Božju svitlost i da tu vjeru i svitlinu i čuvamo i naprikidajemo. U prošeciji oko crikve, kih dvistro vjernikov se je molilo i jačilo, a Nardarka Eržika Hooš je to tako komentirala: „Važne su ovakove prilike, kad se moremo najti u crikvi, i ne nek na fešta, a kad se skupa moli, to je već, nego kad jedan moli sam.“ Svečevanje je završeno u kulturnom domu s agapom, a za preskrajnu gostoljubivost, milo podvaranje i bogate stole moramo se posebno zahvaliti dragim Šičanom, početo s koordinatorom djel, načelnikom Vilmošom Bugnićem:

„Danas je već gostov došlo k nam, nek kolikimi stanujemo u selu, ali se mi k tomu jako veselimo. U našem žitku prvi put, a mislim i zadnji put je došla štata Putujuće Celjanske Marije k nam, i to nam je velika radost. Ovako čuju svi i za naše malo selo ter i za nas, da još postojimo Hrvati ovde“, istaknuo je ganutljivo šički liktar. Pri rastanku smo u tom ostali da neka nam Bog daruje još čuda ovakovih spravišćev u zdravlju, skupnom veselju i razumivanju!

Tiho

Prošecija oko crikve sv. Ane

Svečanost predaje maturalnih vrpca u HOŠIG-u

Svečanost predaje maturalnih vrpca u budimpeštanskom HOŠIG-u održana je 8. veljače 2019. u školskome predvorju. Maturalnu su vrpcu primili gimnazijalci: Barnabás Babik, Lovro Čelan, Kinga Deniza Dancs, Dominika Debreczeni, Nikolett Hagya, Sara Heljić, Attila Kristóf, Evelin Rapić, Bence Szabó, Csilla Lelle Tomszer i Attila Varró, te razrednik Žolt Ternak. Prigodni su program sastavili polaznici 11. razreda, na čelu s razrednicom Marijom Petrič. Na prigodi su među inima bili i veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj Mladen Andrić, glasnogovornik hrvatske manjine u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gugan i predsjednica Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anica Petreš Németh.

Lelle Tomszer i Lovro Čelan

Te su večeri ljudice djevojke u lepršavoj bijeloj vjenčanici i otmjeni mladići uspravnoga hoda postupno zauzeli scenu školskoga predvorja. Naraštaj 2015. – 2019., kao i svi naraštaji ove škole, poseban je, slagalica od plesača, recitatora, repera, sportaša... Ta je večer bila njihova, oni su bili u središtu fotoaparata, kamera, u pogledu i srcu roditelja, profesora i prijatelja. Skladan i doista dobro osmišljeni program sastavili su polaznici 11. razreda, na čelu s razrednicom Marijom Petrič, koji je započeo sa šokačkim plesovima u izvedbi školske plesne skupine „Tamburica“. Zatim je uslijedio recital gimnazjalaca 11. razreda, u sklopu kojeg su se kazivali stihovi Tina Ujevića, Stipana Blažetina, Gustava Krkleca, Dobriše Cesarića, Antuna Branka Šimića. Prigodni je govor uime mlađega naraštaja na mađarskome čitala Danica Romac, na hrvatskome jeziku Tena Šindik., „Predaja je vrpca tradicija, doživljaj i uspomena. Tradicija za školu, koja gradi od kockica prošlosti budućnost, od djece mladiće i djevojke, koji postaju posebne osobnosti, osobnosti koje svoje sposobnosti uspiju iskoristiti u svojem budućem životu. (...) Uspomena za sve nas, koji ćemo ovaj doživljaj ponijeti sa sobom kroz cijeli život, jer nas za osobu, učenika kojeg danas slavimo vežu tisuću čvrstih niti, trajemo u tom životu“, rekla je među inima Tena. Potom je uslijedio svečani čin, predaja maturalnih vrpca, ovoga puta te se uloge primio razrednik Žolt Ternak. Prigodne govore svečara na mađarskome jeziku govorila je Csilla Lelle Tomszer, a na hrvatskome Lovro Čelan. „HOŠIG nam je omogućio da uvijek budemo djeca, makar bilo najteže, ali uvijek je bio tračak svjetlosti vedrine, kako u nama tako i u profesorima. Ne samo da smo dobili znanje, dobili smo i bogatstvo dviju različitih kultura, koje su se u nama tako vješto isprepletale da smo sada zasigurno drugi ljudi. Kada stigne onaj dan da izađemo iz ove škole znajući da više nećemo čuti ta školska zvona ili sjediti u istoj klupi, ne smijemo biti tužni

ili sjetni. (...) Ratko Zvrko napisao je: „I jednog ćeš dana stići na kraj samog svoga puta. Tog ćeš časa možda biti bez cipela i kaputa, al' ćeš znati što si, tko si i koliko zbilja vrijediš. Da si netko samo zato što uporno svoj put slijediš.“ Neka vam ove misli uvek stoje u srcu i u glavi“, reče među ostalim Lovro. Zatim je školski sastav, na čelu s profesorom Stjepanom Dombajem, izveo pjesmu „Dani i godine“ Nine Badrić, te su prikazane fotografije s ovjekovjećenim trenutcima snimljenim u školi, na zajedničkim izletima i putovanjima. Ravnateljica Ana Gojtan u svom je prigodnom govoru među inima rekla: „Kada dođe vrijeme svečanosti predaje vrpci, stavljamo na vagu sve ono čime se obogatio naše znanje za vrijeme provedeno u ovoj ustanovi, sve ono što je obogatio našu osobnost, što smo dobili od ove zajednice, a mi sami što smo učinili za ovu zajednicu? Ako sve to zbrojimo, konačan rezultat jednadžbe je: postali smo odrasli. Svečanost predaje maturalnih vrpca je čin postajanja zrelim, odraslim. I kao svaka svečanost nosi u sebi radost, ali i malo tuge. Radost za roditelje da im je kćerka, sin postao odraslim te može krenuti u

Zajednički ples...

život s velikim Ž. Radost i za školu, da smo mogli pomoći ne samo pri obogaćivanju njihova znanja nego i u tijeku ne tako lakog odrastanja.“ I uslijedio je taj dugo očekivani trenutak, zajednički ples maturanata. Prava čarolija koreografije Andreje Bálint. Valcer na lirsku pjesmu „Love Story“ Indile, spretno spojen s tangom „Sway“ The Pussycat Dolls. Kao da je stalo vrijeme... plesači su blistali poput šljokice po bijelim vjenčanicama, o da, te večeri iznova su rođene zvijezde HOŠIG-ova neba.

Dragi svečari, hodajte po zvjezdanoj prašini do maturalnih ispitova... pa i dalje. Čestitam svima na nezaboravnom programu!

Kristina Goher

Žitak u obnovljenoj židanskoj čuvarnici

Daleko leti hrvatska i ugarska jačka u lani obnovljenoj židanskoj čuvarnici, u koj na široki oblaci nek ravno se lije nutra sunčani sjaj, što veljek i bolju volju dočara vlasnikom i djelacem ove ustanove. Trenutačno 26 dice pohadja čuvarnicu iz Plajgora, Maloga Židana (Roggendorf) i Hrvatskoga Židana, a jedna tetka i dvi odgojiteljice pazu na korake mališanov. Podobni su sve iz sela, odgojene su u hrvatskom jeziku, ali med dicom, nažalost, nestao je jezik. „To je bio problem, pokleg se znam spomenuti”, začme peljačica Marijana Lagler-Farkaš, za nas turobnu povijaju i nastavlja: „Jednu divičicu imamo ka govori po hrvatski, a imamo još dice ka razumu, i onda nam je laglje. Ta dica su pravoda motiviranja u osvajanju hrvatske riči i imamo sredstva, šaro dugovanje, ča si same napravimo. Uvijek jačimo i po hrvatski i po ugarski, ovako svi direktno čuju i jedan i drugi jezik, a jačiti svaki voli”, kako je to i dokazeno za vrime našega boravka. Lanjsko ljeto je čuvarnica silom prilik otprla vrata u kulturnom domu, a od septembra su se najzad doselili stanovnici u novu, moderniju zgradu. Po riči načelnika Štefana Krizmanića, pred trimi ljeti je objekt izoliran iz naticanja za energiju, ali nutarnji dio čuvarnice nije izgledao tako, kakov bi morao biti u 21. stoljeću. „Zato smo se i odlučili nutradati naticanje za temeljnu obnovu iz europskoga fonda i dobili smo 27 milijun forintov. Krov je bio star, to smo morali minjati, opskrbljen je sad s pločicama za sunčanu energiju. Dvadeset i jedan milijun forintov je potrošeno na zgradu, a šest milijun forintov je stao dvor s novimi igračkama, poluotvorenom prostorijom”, upoznao

Kad krene hrvatska jačka...

Peljačica čuvarnice Marijana Lagler-Farkaš

je nas s brojkami investicije židanski liktar. I vrata su se minjala, nova parketa pokrije

tlo, sve stijene su pofarbane, električna mriža je popravljena, vodeni blok je izgrađen za, u gibanju pačene, ljude, tekstilni dio, novi ormari su smješteni u jedinu veću prostoriju. „Uvijek smo nešto popravljali, činili da nam čuvarnica bude lipša i komotnija. Sad se moremo zahvaliti našoj Seoskoj samoupravi i načelniku Štefanu Krizmaniću ki je isto tako čuda djelao da dobijemo ove pineze za obnavljanje na kom se je djelalo jur od 2016. ljeta. Sad se je plan

realizirao, plus smo još dobili nove ljujačke, igračke i tvrdjavu na dvor kot i na 30 kvadratmetarov poluotvorenu pozornicu, kade moremo nastupe, a i zanimanja držati” nabroji još Marijana Lagler-Farkaš, koj je ovo prvo djelatno mjesto, a kako izgleda i zadnje, jer za dvi ljeti će u zasluženu mirovinu. „Zadovoljna sam svakako, ali puno dogovorov smo imali ziz načelnikom, i s djelaci ki su bili ovde. Pro i kontra smo se morali pogoditi, ali vridno je bilo i veselim se da pred mirovinom ču takо ostaviti ovde čuvarnicu da ki dojde za manom, če imati meru laglje”, dodaje još židanska odgojiteljica, to jur pred zgradom na koj i dvojezična tabla nazvišće, čemu se držati u ovoj zgradi, ka ljetos napunjuje 55. obljetnicu, a čuvarnica kot institucija funkcioniра u naselju jur 65 ljet dugo.

Tiko

I dvor se je polipšao

Regionalni hrvatski bal u Barči

KUD Podravina

Hrvatska narodnosna samouprava grada Barče 2. veljače 2019. godine priredila je svoju uobičajenu priredbu: Regionalni hrvatski bal. Po navadi, bal je organiziran u školskoj dvorani Gimnazije Ferenca Széchenyija, s početkom u 19 sati. Kada su gosti već napunili svečanu dvoranu, organizatori su pozdravili pozvane goste i sve nazočne te obavijestili svakoga o novostima u svezi s tombolom i o večeri, koja se posluživala od 8 do 10 sati. Među pozvanim gostima pozdravili su Dragu Horvata, generalnog konzula Republike Hrvatske u Pečuhu, Ivana Gugana predsjednika Hrvatske državne samouprave, Jozu Solgu, predstavnika Hrvata u Mađarskom parlamentu, Lászlóa Szászfalvija, parlamentarnog zastupnika, Tamáša Reiza, predsjednika Male regije. Nakon pozdravnih rječi publiku je oduševila koreografija KUD-a Podravina. Barčanski se KUD svake godine priprema na taj događaj, uvježbaju novu koreografiju, koju publika toga dana vidi prvi put. U ovoj novoj koreografiji su se zamjenili uloge, muškarci su obukli bikle i

Prepun plesni podijum

Okupljeni Podravci

uhvatili motike, a su žene u hlačama, čizmama i šeširima „udarale u sare“. Nova je produkcija nasmiješila publiku, i takav je ugođaj trajao cijelu večer. O zabavljanju i glazbi briňuo se pečuški Orkestar Vizin, koji je pratilo i kulturni program „Podravine“, te virovitički Orkestar Miki Music. Kako smo doznali od predsjednice barčanske Hrvatske narodno-sne samouprave, na bal su prodali ukupno 270-ak ulaznica, što znači da je bal opet bio omiljen među Hrvatima iz okoline. Osim ukusne večere, šarolikoga kulturnog programa, dobrog ugođaja i milozvučne glazbe, večer je obogatila i tombola. Ove se godine podijelilo stotinjak manjih i većih poklona među dobitnicima. Nazočni su uživali u glazbi i KUD-ovoj šaljivoj koreografiji, cijelu se večer pjevalo i plesalo. I ovogodišnji bal uspješno je prošao, organizatori su i ovoga puta mogli biti zadovoljni.

Ramona Štivić

Mala stranica

Ljubav na prvi pogled

Valentinovo – 14. veljače

Postoji li ljubav na prvi pogled? Polovina bi se ljudi zaklela u nju, a druga je polovina cinična i vjeruje da se više radi o požudi na prvi pogled, a ne nečim što je vezano uz romantiku. Bilo kako bilo, ne može se poreći da je osjećaj zaljublivanja iznimno jak osjećaj. Zaista, moguće je znati da želite s nekim provesti ostatak života, pošto ste ga samo pogledali?

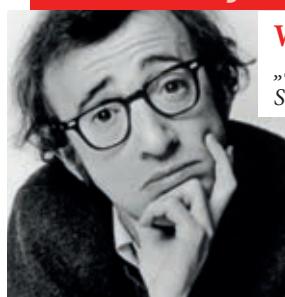
– Istraživanja pokazuju, muškarci su više skloni zaljubiti se na prvi pogled jer često se zaljubljuju u izgled, a često kada otkriju da njihov izabranik nije toliko inteligentan, zabavan, šarmantan kao što izgleda, osjećaji brzo ispare i zaborave da im je ikad bio privlačan. Suprotno tome, žene su znatno više vezane uz osjećaje.

– Većina se ljudi ipak zaljubi u nekoga nakon prvog susreta što podrazumijeva više činitelja od jednog pogleda, na koji govore, dodiruju, kreću se ili mirisu. Svi ti činitelji koje spoznamo kratko nakon upoznavanja, mogu dovesti do snažne privlačnosti.

Rekli su o ljubavi:

Woody Allen

„Srce želi što želi. U tim stvarima nema logike. Srenete nekog, zaljubite se, i to je to.“

Marilyn Monroe

„Mudra djevojka ljubi, ali ne voli, sluša, ali ne vjeruje, odlazi prije nego što je ostave.“

John Lennon

„Ljubav je obećanje; ljubav je suvenir, jednom dan nikad zaboravljen, nemojte dopustiti da nestane.“

Julia Roberts

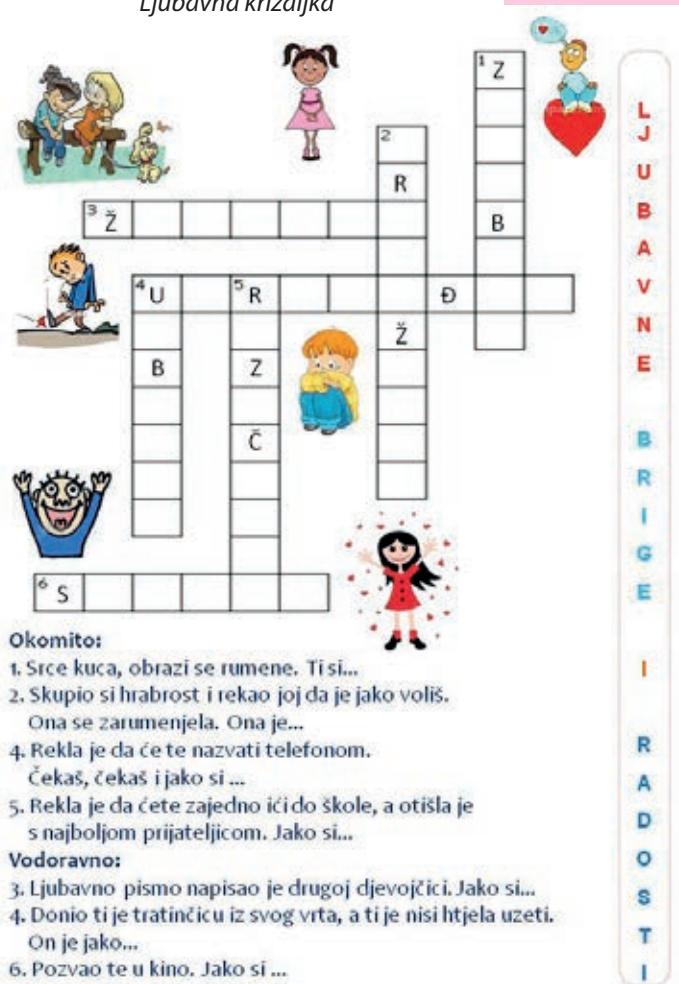
„Znaš da je ljubav kada želiš da ta osoba bude sretna, iako ti nisi dio njegove sreće.“

Taylor Swift

„Mislim da je savršenstvo u ljubavi to da nije savršena.“

Za pametne i pametnice

Ljubavna križaljka

L
J
U
B
A
V
N
E

B
R
I
G
E

I

R
A
D
O
S
T
I

Prekrasan hrvatski program za umirovljenike

Serdahelska Seoska samouprava jednom u godini posvećuje posebnu pozornost žiteljima treće dobi kako bi im zahvalila nekadašnji rad u svrhu razvoja svojega sela. Dan umirovljenika priređen je 2. veljače u domu kulture s bogatim hrvatskim kulturnim programom na kojem su nastupili članovi Mješovitoga pjevačkog zbora Mura, srednjoškolski pomurski tamburaši, Tamburaški sastav Donjeg Vidovca i umirovljena učiteljica Marija Prosenjak.

„Pajdašice“ slijeva: Katica Capari, Marija Vlah i Aranka Varga

U Serdahu, kao i u drugim manjim naseljima, povećava se udio starijega stanovništva. Razlozi su različiti, mlađi se nakon školovanja ne vraćaju u svoje rodno mjesto, u većini se zaposle u gradovima ili inozemstvu, a oni koji ostaju u mjestu, dosta kasno ili uopće ne utemelje obitelj. Mnogi umirovljenici žive sami, za njih, ako to zatraže, Seoska samouprava preko Centra za skrb u Bucsum (tom Centru pripada Samouprava), osigurava tijekom tjedna objed i manju kućnu njegu. Oni koji su u takvom stanju da trebaju cjelodnevnu njegu, većinom se usele u obližnje domove za starije i nemoćne u Letinju ili Sepetnik. Nije im lako jer oni su se još rodili tako da im je prvi jezik bio hrvatski, a i danas ima među njima takvih koji teže saobraćaju na mađarskom jeziku. Upravo ih je na to prisjetio i Csaba Bene, zamjenik predsjednika Skupštine Zalske županije, kako je dobro da oni još dobro

razumiju i govore hrvatski jezik, ali nažalost njihovi potomci već ne. Zaželjevši im ugodne dane u mirovini, naglasio je ako mogu, neka uče svoje unuke na hrvatski jezik, jer znati više jezika uvijek je bogatstvo. Pozdravne je riječi uputio i zamjenik župana Međimurske županije Josip Grivec, koji je naglasio da Serdahel izvrsno surađuje s međimurskim naseljima i vjeruje da će i ona pridonijeti očuvanju hrvatskoga jezika. Serdahelski je načelnik sa simboličnim darom posebno čestitao najstarijoj ženi i muškarcu naselja, od onih koji su bili na priredbi, Mariji Tišler (89) i Ferencu Prosenjaku (87). Nakon pozdravnih riječi slijedio je kulturni program u čemu su umirovljenici odista uživali. Članovi mjesnoga pjevačkog zbora pripremili su se sa šaljivom scenskom igrom na kajkavskom narječju pod naslovom „Iščemo ženu za Jožeka“. Bilo je smijeha do suza, a suze su krenule i tada kada su mlađi pomurski i donjovidovečki tamburaši svirali poznate hrvatske napjeve. Marija Prosenjak, umirovljena učiteljica, privukla je pozornost umirovljenika na novu pjesničku zbirku Jolanke Tišler iz

Bilo je smijeha među publikom dok su gledali program na svome narječju.

Najstarija žena i muškarac u društvu načelnika i uzvanika Csabe Benea i Josipa Grivca

koje je nekoliko ostvaraja pročitala, te im reče: „Najte nigdar za biti našega jezika!“ Umirovljenice Katica Capari, Marija Vlah, Aranka Varga sjele su skupa. Jako su se radovale programu i druženju, bile bi sretne ako bi bilo češće programa za umirovljenike.

– Negda smo mnogo išle u bal. Negda je bilo nekak se leže, svet je bole skupa držal. Vek smo čehale, graha pobirale, pa se spominale. Bila je šterčija, sam kaj je svet bole se držal skupa. Negda smo na potu sedeli, puna je bila graba, dekla šetale po potu, tak smo se družile, ve pak si televiziju gledali, pak interneta. – govorile su umirovljenice. Sretne su da još mogu pomagati svojoj djeci i unucima. Nakon programa slijedila je obilna večera i zabava s omiljenim serdahelskim harmonikašem Štefom Prosenjakom.

Natječaj za popunu radnoga mesta ravnatelja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe

Prema odluci Skupštine, Hrvatska državna samouprava raspisuje natječaj za popunu radnoga mesta ravnatelja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe.

Uvjeti:

- visoka stručna spremu vezana za kulturnu djelatnost ili visoka stručna spremu ne u struci s visokom stručnom spremom toga smjera
- visoki stupanj znanja hrvatskoga jezika (jezični ispit „C“ razina)
- mađarsko državljanstvo i potvrda o nekažnjavanju
- podnošenje Izjave o imovinskoj kartici.

Pri ocjenjivanju pristiglih natječaja prednost se daje u slučaju:

- korištenje računalom (MS Office) – korisnička razina.

Osim općih uvjeta za zasnivanje radnoga odnosa, kandidati uz prijavu prilaže:

- životopis (opcí podaci, podaci o školovanju, dosadašnja zaposlenja, sažet opis stručnoga rada)
- potvrda o nekažnjavanju ne starija od 30 dana
- kratki i dugoročni plan djelovanja Kluba, kao samostalne ustanove
- Izjava o zaštiti i obradbi podataka

Ravnatelja Hrvatskoga kluba Augusta Šenoe imenuje Skupština Hrvatske državne samouprave na rok od četiri godine u punome radnom statusu, od 1. svibnja 2019. godine.

Ravnatelj ustanove bit će dužan podnijeti Izjavu o imovinskoj kartici.

Plaća: prema odredbama zakona o djelatnicima javnog sektora br. XXXIII iz 1992. godine.

Rok je za podnošenje prijava 30 dana od objave natječaja na web-stranici: www.kozigallas.hu.

Natječaj je objavljen na web-stranici: www.kozigallas.hu i u Hrvatskome glasniku.

Prijave se s potpunom dokumentacijom trebaju podnijeti poštom na ovu adresu (s naznakom: 44/17-2019/AS „Igazgató“):

Hrvatska državna samouprava / Országos Horvát Önkormányzat
1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.

Te./fax 303 – 6093 • E-mail: hrsamouprava@chello.hu

Nepotpune i nepravodobne prijave neće se razmatrati.

O rezultatima natječaja svi će kandidati biti obaviješteni u zakonskom roku.

Natječaj za popunu radnoga mesta voditelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj

Prema odluci Skupštine, Hrvatska državna samouprava raspisuje natječaj za popunu radnoga mesta voditelja Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj.

Uvjeti:

- visoka stručna spremu vezana za kulturnu djelatnost ili visoka stručna spremu ne u struci s visokom stručnom spremom toga smjera
- visoki stupanj znanja hrvatskoga jezika (jezični ispit „C“ razina)
- mađarsko državljanstvo i potvrda o nekažnjavanju
- podnošenje Izjave o imovinskoj kartici
- Mjesto obnašanja dužnosti: Promjenljivo, javnoupravno područje Mađarske.

Pri ocjenjivanju pristiglih natječaja prednost se daje u slučaju:

- Korištenje računalom (MS Office) – korisnička razina.

Osim općih uvjeta za zasnivanje radnoga odnosa, kandidati uz prijavu prilaže:

- životopis (opcí podaci, podaci o školovanju, dosadašnja zaposlenja, sažet opis stručnoga rada)
- potvrda o nekažnjavanju ne starija od 30 dana
- kratki i dugoročni plan djelovanja centra, kao samostalne ustanove
- Izjava o zaštiti i obradi podataka

Voditelja Kulturno-prosvjetnog Centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj imenuje Skupština Hrvatske državne samouprave na rok od četiri godine u punome radnom statusu, od 1. svibnja 2019. godine.

Voditelj ustanove bit će dužan podnijeti Izjavu o imovinskoj kartici.

Plaća: prema odredbama zakona o djelatnicima javnog sektora br. XXXIII iz 1992. godine.

Rok je za podnošenje prijava 30 dana od objave natječaja na web-stranici: www.kozigallas.hu.

Natječaj je objavljen na web-stranici: www.kozigallas.hu i u Hrvatskome glasniku.

Prijave se s potpunom dokumentacijom trebaju podnijeti poštom na ovu adresu (s naznakom: 44/17-2019/AS „Igazgató“):

Hrvatska državna samouprava / Országos Horvát Önkormányzat
1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.

Te./fax 303 – 6093 • E-mail: hrsamouprava@chello.hu

Nepotpune i nepravodobne prijave neće se razmatrati. O rezultatima natječaja svi će kandidati biti obaviješteni u zakonskom roku.

Natječaj za popunu radnoga mesta ravnatelja Hrvatskoga pedagoškog i metodičkog centra

Prema odluci Skupštine, Hrvatska državna samouprava raspisuje natječaj za popunu radnoga mesta ravnatelja Hrvatskoga pedagoškog i metodičkog centra.

Uvjeti:

- visoka pedagoška stručna spremu, pedagoški stručni ispit i stručna spremu za voditelja javnoobrazovne ustanove. Bilo koja visoka stručna spremu koja je potrebna za popunu radnoga mesta pedagoga – od navedenih u prilogu br. 3 zakona o nacionalnoj javnom obrazovanju br. CXC iz 2011. godine
- visoki stupanj znanja hrvatskoga jezika (jezični ispit „C“ razina)
- pedagoška stručna praksa – najmanje pet godina prakse
- vozačka dozvola kategorije „B“
- podnošenje Izjave o imovinskoj kartici
- mađarsko državljanstvo i potvrda o nekažnjavanju.

Mjesto obnašanja dužnosti: promjenljivo, javnoupravno područje Mađarske.

Osim općih uvjeta za zasnivanje radnog odnosa, kandidati uz prijavu prilaže:

- životopis (opcí podaci, podaci o školovanju, dosadašnja zaposlenja, sažet opis stručnoga rada)
- potvrda o nekažnjavanju ne starija od 30 dana
- kratki i dugoročni plan djelovanja Centra, kao samostalne ustanove
- Izjava o zaštiti i obradbi podataka.

Ravnatelja Hrvatskoga pedagoškog i metodičkog centra imenuje Skupština Hrvatske državne samouprave, na rok od četiri godine, u punome radnom statusu, od 1. svibnja 2019. godine.

Ravnatelj ustanove bit će dužan podnijeti Izjavu o imovinskoj kartici.

Plaća: prema odredbama zakona o djelatnicima javnog sektora br. XXXIII iz 1992. godine.

Rok je za podnošenje prijava 30 dana od objave natječaja na web-stranici: www.kozigallas.hu.

Natječaj je objavljen na web-stranici: www.kozigallas.hu i u Hrvatskome glasniku.

Prijave s dokumentacijom podnose se poštom (s naznakom: 45/26-2019/MET „Igazgató“) na adresu:

Hrvatska državna samouprava / Országos Horvát Önkormányzat
1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24.

Te./fax 303 – 6093 • E-mail: hrsamouprava@chello.hu

Nepotpune i nepravodobne prijave neće se razmatrati.

O rezultatima natječaja svi će kandidati biti obaviješteni u zakonskom roku.

XXV. DANI HRVATSKOGA PUČKOG TEATRA

HERCEGOVAC, 22. I 23. VELJAČE 2019.

Hrvatski seljački dom

<i>Petak, 22. veljače 2019.</i>	<i>Sobota, 23. veljače 2019.</i>
17.00 OKUPLJANJE SUDIONIKA I GOSTIU	14.00 KAZALIŠNE RADIONICE ZA SUDIONIKE
17.30 OTVARANJE IZLOŽBE ILUZIJA VREMENA I PROSTORA (autori: Željko i Igor Tarića)	17.00 ŠTO TE NAM REĆ LJUDI Igrakazališko društvo Petrovo Selo, Mađarska (autor: Joško Weidinger, redateljica: Ana Škrapić Timar)
18.00 SVEČANO OTVARANJE FESTIVALA	19.00 SKUPŠTINA NA ČOSI HKC Bunjevačko kolo, Subotica, Srbija (autor teksta i redatelj: Marjan Kiš)
18.30 PREDŽAMA ZA ŠESTERO Pučka scena Hrvatske čitaonice Hercegovac (autor: Marc Camoletti, redateljica: Natalija Lacina)	21.00 MINISTRI Picollo Teatar, Stari Grad (autor: Jozef Banaš, redatelj: Michal Babiak)
20.15 KLUPKO KSC Prozor - Rama, BIH (autor: Pero Budak, redatelj: Ante Bilić)	22.30 ZATVARANJE FESTIVALA
21.30 FAZTAZMEŠTRIJA (ASISTENTA PROSIM!) Amaterska kazališna grupa Koljnof, Mađarska (grupa autora)	23.00 VEČERA I ZABAVA (Češki dom, Hercegovac)
22.30 VEČERA I ZABAVA (Češki dom, Hercegovac)	

ORGANIZATOR: HRVATSKA ČITAONICA HERCEGOVAC
SUORGANIZATOR: HRVATSKA MATERNA ISLJENIKA
POKROVITELJI: MINISTARSTVO KULTURE RH
BJELOVARSKO-BILOGORSKA ŽUPANIJA
OPĆINA HERCEGOVAC

ULAZ SLOBODAN

LETINJA

Taj pomurski grad sa svojim partnerskim gradom Ludbregom uspješno provodi prekogranični projekt DESCO Razvoj strateške prekogranične suradnje Letinja, Ludbreg, Prelog. Projekt se temelji na razvoju suradnje između malih gradova i njegovih ustanova, civilnoga društva, malih i srednjih poduzeća. U okviru projekta, 4. i 5. veljače u gradskoj vijećnici pomurskoga grada održane su hrvatsko-mađarske stručne radionice koje su bile namijenjene zaposljenicima gradske uprave. Sudionici su se upoznali s najnovijim trendovima u sektoru informacijsko-komunikacijske tehnologije, mobilnosti i razvoju novih projektnih zamisli, odnosno projektima koje provodi grad i odnose se na uređenje turističke infrastrukture, uređenje obrazovnih staza, razvoj smještajnih kapaciteta, razvoju poduzetničke infrastrukture i drugih.

ERČIN

U tome podunavskom gradiću i ove se godine priređuje uobičajena Racka pokladna veselica. Tamošnja Hrvatska samouprava poziva ljudе dobre volje i željne zabave 16. veljače od 18 sati, u prostorije Knjižnice i Općeprosvjetnog doma Józsefa Eötvösa. Ulaz je besplatan, ali uvjet je da sudionici budu pod krinkom, ili nose masku, te dar za tombolu. Na zabavi svira tukuljski sastav „Ledina“. Priredba je s naramkom.

PEĆUŠKA HRVATSKA SAMOUPRAVA

POZIVA VAS NA

22.02.2019. 19⁰⁰

| Hotel Laterum |

svira: Pinka band

ULAZNICE: OBRAZOVNI CENTAR MIROSLAV KRLEŽA, CLJENA: 6.500,- HUF

KOLJNOF; RIJEKA

Koljnofski i šopronski Hrvati svako ljeto jur putuju na Riječki karneval, a ljetos su se odlučili u pravom smislu riči tu turističku luduriju i doživiti, tako da po čuda ljeti pauze, sad će se konačno i oblići. Maškarna grupa "Koljnofski djedi" su si izbrali temu iz filma Hair, a probe, zavoj posebne koreografije, za nastup su se jur začele. Trodnevna ekspedicija se gane 2. marta, drugi dan je mimo-hod i predstavljanje na karnevalu, a pondiljak će gradišćanski putnici još posjetiti Istru. Već informacijev morete dobiti od glavnoga organizatora izleta, dr. Franje Pajrića na telefonu: 36 20 9513948.

KANIŽA

Taj pomurski grad provodi projekt za biciklistički turizam s hrvatskim partnerima: s Turističkom zajednicom Međimurske županije, Županijskom upravom za ceste i Općinom Štrigova. Cilj je projekta razvoj cikloturizma. Zahvaljujući projektu, u Međimurju i u južnom dijelu Zalske županije bit će označene biciklističke rute, te izgradit će biciklističku cestu oko rekreacijskog jezera u Kaniži te odmorišta s opremom za bicikliste. Prema planu, za označenu rutu bit će izrađena GPS navigacija, karte s opisima pojedinih određišta, odnosno nudit će se biciklistički turistički paketi, među kojima su i takvi koji prelaze hrvatsko-mađarsku granicu.